

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2020

1223/2020

Laki

koulumatkatukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan koulumatkatukilain (48/1997) 1 §:n 1 momentti, 2, 3, 4, 5 ja 6 §, 7 §:n 1 momentti sekä 8 ja 14 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 551/2018, 2 § laeissa 53/2011 ja 551/2018, 3 § laeissa 346/2004, 592/2004 ja 53/2011, 4 § laeissa 422/2015 ja 386/2019, 5 § laeissa 346/2004, 592/2004 ja 422/2015, 6 § laissa 346/2004, 7 §:n 1 momentti ja 14 § laissa 1079/2012 sekä 8 § laissa 53/2011, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään tuen myöntämisestä aikuisille tarkoitetun perusopetuksen opintoja, lukio-opintoja tai ammatillisia opintoja harjoittavan opiskelijan asunnon ja oppilaitoksen välisestä päivittäisestä koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin. Tukea kutsutaan koulumatkatueksi.

2 §

Koulumatkatukeen oikeuttava koulutus

Koulumatkatukeen on oikeutettu Suomessa asuva opiskelija, joka opiskelee Suomessa päätoimisesti:

- 1) perusopetuslain (628/1998) 46 §:ssä säädettyssä aikuisille tarkoitetussa perusopetuksessa;
- 2) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020) tarkoitetussa koulutuksessa;
- 3) lukiolaissa (714/2018) tarkoitetussa lukiokoulutuksessa tai lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa;
- 4) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 5 §:ssä tarkoitetussa ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa tai 7 §:ssä tarkoitetussa valmentavassa koulutuksessa;
- 5) Pelastusopistosta annetussa laissa (607/2006) tarkoitetussa ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa; tai
- 6) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetussa laissa (1316/2006) tarkoitetussa ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Koulumatkatukeen on lisäksi oikeutettu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija, joka opiskelee Suomessa päätoimisesti:

- 1) lukiolaissa säädetyssä aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa;
 - 2) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettussa ammattitutkintoon johtavassa koulutuksessa;
 - 3) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 7 a luvussa tarkoitettussa koulutuksessa tai oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa; tai
 - 4) Saamelaisalueen koulutuskeskuksesta annetussa laissa (252/2010) tarkoitettussa saamen kielen ja kulttuurin vähintään lukukauden pituisessa koulutuksessa.
- Opiskelun päätoimisuudesta säädetään opintotukilaissa (65/1994).
- Koulumatkatukeen ei kuitenkaan ole oikeutettu etä- tai yksityisopetuksena tai maksullisena palvelutoimintana järjestettävän koulutuksen tai oppisopimuskoulutuksen opiskelija.

3 §

Koulumatkatuen myöntämisen edellytykset

Koulumatkatuen myöntämisen edellytyksenä on pitkä koulumatka ja soveltuva matkustustapa, joita määriteltäessä otetaan huomioon matkasta kalenterikuukausittain aiheutuvat säännölliset kustannukset, opiskelijan mahdollisuus käyttää julkista liikennettä sekä opiskelun yhtäjaksoisuus.

Koulumatkatukea myönnetään, jos opiskelijan:

- 1) yhdensuuntaisen koulumatkan pituus on vähintään 10 kilometriä;
- 2) koulumatkasta aiheutuvat kustannukset ylittävät 54 euroa kuukaudessa koko kuukauden tukea myönnettäessä tai 27 euroa kuukaudessa puolen kuukauden tukea myönnettäessä; sekä
- 3) käyttämä matkustustapa on joukkoliikenne tai koulutuksen järjestäjän järjestämä koulukuljetus taikka 4 a §:ssä säädettyjen edellytysten täytyttyessä muu soveltuva oma matkustustapa.

Koulumatkatuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että opiskelijalla on vähintään 10 koulumatkatukeen oikeuttavaa päivää kalenterikuukaudessa.

Mitä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei sovelleta myönnettäessä koulumatkatukea oppivelvollisuuslain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetulle opiskelijalle. Edellä tarkoitettulle opiskelijalle myönnetään koulumatkatukea, jos opiskelijan yhdensuuntaisen koulumatkan pituus on vähintään seitsemän kilometriä.

4 §

Matkakustannusten määräytyminen ja laskeminen

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa joukkoliikennettä matkakustannukset korvataan käytetyn kulkuneuvon halvimman opiskelijalle puolta kuukautta tai kuukautta vastaavalle ajalle tarkoitetun lipputuotteen hinnan mukaan.

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 181 §:ssä tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten yhteistä lippu- ja maksujärjestelmää käyttävää joukkoliikennettä matkakustannukset määräytyvät sen estämättä, mitä tämän pykälän 1 momentissa ja tämän lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, sen matkan pituuden mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen. Matkakustannukset määräytyvät kuitenkin halvimman opiskelijalle puolta kuukautta tai kuukautta vastaavalle ajalle tarkoitetun lipputuotteen hinnan mukaan, kun opiskelijan koulumatkan tai yksittäisen matkaosuuden pituus on alle 10 kilometriä.

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa koulutuksen järjestäjän järjestämää koulukuljetusta matkakustannukset määräytyvät sen matkan pituuden mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen. Jos yhdensuuntainen koulumatka koostuu kahdesta tai useam-

masta matkaosuudesta, matkakustannukset voidaan laskea erikseen kultakin matkaosuudelta.

Kun koulumatkatuki myönnetään 4 a §:n mukaisesti oman matkustustavan perusteella, matkakustannukset määräytyvät opiskelijan kodin ja oppilaitoksen välisen matkan pituuden mukaan. Matkakustannuksia ei kuitenkaan oteta huomioon siltä osin kuin ne aiheutuvat yli 100 kilometrin yhdensuuntaisesta koulumatkasta.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettujen koulumatkan pituuden mukaan määräytyvien koulumatkakustannusten laskentaperusteista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Kuukausittaiset matkakustannukset lasketaan 21,5 päivän mukaan, kun kyse on koko kuukauden tuesta ja 11 päivän mukaan, kun kyse on puolen kuukauden tuesta.

Alle viiden kilometrin erillisestä matkaosuudesta aiheutuvia kustannuksia ei korvata erikseen. Matkaosuuksista aiheutuvat kustannukset korvataan kuitenkin silloin, jos 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tai mainitun pykälän 4 momentissa tarkoitettuun yhdensuuntaiseen koulumatkaan sisältyy erillisiä alle viiden kilometrin matkaosuuksia, jotka ovat yhteensä vähintään viisi kilometriä.

5 §

Koulumatkatuen määrä ja opiskelijan maksuosuus

Koulumatkatukena korvataan koko kuukauden tukena 43 euroa kalenterikuukaudessa ylittävät koulumatkan kustannukset ja puolen kuukauden tukena 21,50 euroa kalenterikuukaudessa ylittävät koulumatkan kustannukset. Opiskelija maksaa laskennallisista koulumatkakustannuksista kuukausittain koko kuukauden tuen osalta enintään 43 euroa ja puolen kuukauden tuen osalta enintään 21,50 euroa (*opiskelijan maksuosuus*), jos 4 §:stä tai tämän pykälän 3 momentista ei muuta johdu.

Opiskelijan kulkiessa koulumatkansa useammalla kuin yhdellä matkustustavalla opiskelijan maksuosuus vähennetään joukkoliikenteen matkakustannuksista. Jos joukkoliikenteen matkakustannuksia ei ole, opiskelijan maksuosuus vähennetään koulutuksen järjestäjän järjestämästä kuljetuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Tuki on 70 prosenttia 1 momentin mukaisesta tuesta, jos tuki myönnetään 4 a §:n mukaisesti oman matkustustavan perusteella tai jos matkakustannukset aiheutuvat 4 §:n 6 momentissa tarkoitetuista useista erillisistä yhteensä vähintään viiden kilometrin matkaosuuksista.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei sovelleta myönnettäessä koulumatkatukea oppivelvollisuuslain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetulle opiskelijalle.

Oppivelvollisuuslain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetulle opiskelijalle koulumatkatukena korvataan edellä 4 §:ssä säädetyllä tavalla määritellyt koulumatkan kustannukset. Jos tuki kuitenkin myönnetään tämän lain 4 a §:n mukaisesti oman matkustustavan perusteella, tuki on 70 prosenttia edellä 4 §:n 5 momentissa tarkoitettun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen perusteella määräytyvästä tuesta.

6 §

Hakeminen

Koulumatkatukea haetaan Kansaneläkelaitokselta. Hakemus jätetään Kansaneläkelaitokselle. Hakemuksen voi jättää myös asianomaiseen oppilaitokseen Kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi.

1223/2020

7 §

Myöntäminen ja maksaminen

Koulumatkatuen myöntää Kansaneläkelaitos. Kalenterikuukausi oikeuttaa koko kuukauden koulumatkatukeen, jos siinä on vähintään 15 koulumatkatukeen oikeuttavaa päivää. Kalenterikuukausi oikeuttaa puolen kuukauden koulumatkatukeen, jos siinä on vähintään 10 koulumatkatukeen oikeuttavaa päivää.

— — — — —

8 §

Tarkistaminen ja keskeyttäminen

Koulumatkatukea tarkistetaan tai se lakkautetaan, jos opiskelijan olosuhteissa on tapahtunut muutos, joka vaikuttaa oikeuteen saada koulumatkatukea tai tuen määrään.

Jos on perusteltua syytä olettaa, että koulumatkatuki olisi lakkautettava tai sen määrää vähennettävä, koulumatkatuen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää tai maksettavaa määrää vähentää, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Jos opiskelija ei toimita pyydettyä selvitystä, asia voidaan ratkaista lopullisella päätöksellä niiden selvitysten perusteella, jotka ovat Kansaneläkelaitoksen käytettävissä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

Koulumatkatuen maksaminen voidaan lakkauttaa myös opiskelijan pyynnöstä.

Kun opiskelija valmistuu, keskeyttää opintonsa tai opiskelijan olosuhteissa tapahtuu muu tukeen vaikuttava muutos, koulumatkatukioikeus tarkistetaan kuukausikohtaisesti tai lakkautetaan ottaen huomioon, mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään koulumatkatukeen oikeuttavien päivien määrästä.

14 §

Viittaussäännös

Jollei tässä laissa toisin säädetä, koulumatkatukea koskevassa asiassa noudatetaan, mitä opintotukilaissa säädetään opintotuen toimeenpanosta, takaisinperinnästä ja takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, itseoikaisusta, päätöksen poistamisesta, asiavirheen korjaamisesta, tietojen saamisesta, käytöstä ja luovuttamisesta, ulosmittaus- ja siirtokiellosta sekä rahoituksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2021. Sen 2 §:n 1 momentin 2 kohta tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä elokuuta 2022 ja 6 § vasta 1 päivänä elokuuta 2023.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Opetusministeri Jussi Saramo